

17:11 **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת:**

בס"ד **פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: וַיִּקְרָא** לרפואת: ג'זופין איילה בת אסתר

18:20 **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת:**

עַרְשׁ"ק ה' אָדָר ב' תשע"ד (7.3.14) ומיטל דורית בת רות

הַפְּטָרָה: "עַם זֶה יִצְרָתִי" לעילוי נשמות: **יִצְחָק שׁוֹשֵׁי בֶן סַעְדָּה ז"ל וְשִׁירָן בַּת שָׂרָה ז"ל ת.ג.צ.ב.ה**

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"לְאַשְׁמָה בַּה" – רַאשֵׁי תִיבוֹת "לְאֵל אֲשֶׁר שָׁבַת מְכַל הַמַּעֲשִׂים. בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי" (מתוך תפילת שחרית של שבת)

ידוע מֶה שְׁאָמְרוּ חז"ל בַּמְדַּרְשׁ (ב"ר א', י'), שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה נִבְרָא בְּאוֹת ב'. שֶׁהָרִי, הַקֶּב"ה הִתְחִיל בָּהּ אֶת הַתּוֹרָה, כְּפִי שְׁכָתוּב: "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ". וּמְפֹרֵשׁ שֵׁם הַטַּעַם "לְמָה נִבְרָא הָעוֹלָם בְּ(אוֹת) ב'?" (אֵלָּא) לְהוֹדִיעַךְ שֶׁהֵן שְׁנֵי עוֹלָמִים – הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא.

כְּלוּמַר, הָאוֹת ב', שֶׁהִיא בְּגַמְטְרִיָּה 2, בָּאָה לְרְמוּז לָנוּ עַל שְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת שֶׁבָּרָא הַקֶּב"ה – הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא. אוֹלָם, לְכַאוּרָה קִשָּׁה הַדְּבַר. שֶׁהָרִי מְצִינֵנוּ בְּגַמְטְרֵא (מִנְחוֹת כ"ט), שֶׁהָעוֹלָם נִבְרָא בְּאוֹת ה', כְּפִי שְׁכָתוּב (מִנְחוֹת כ"ט): "אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאֵם' – אֵל תִּקְרִי "בְּהִבְרָאֵם", אֵלָּא בְּהִ"א בְּרָאֵם".

אִם כֵּן, אֵיךְ מְבוֹאָר בַּמְדַּרְשׁ שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה נִבְרָא בְּאוֹת ב'? אֵלָּא, מְתַרְצִים חז"ל ("בְּרִית שְׁלוֹם"), שֶׁ"אֵלֶּה וְאֵלֶּה דְּבַרֵּי אֱלֹקִים חַיִּים". כְּלוּמַר, שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה נִבְרָא גַם בְּאוֹת ב' וְגַם בְּאוֹת ה'.

וְהִנֵּה יָדוּעַ, שֶׁהָאָדָם הַחוּטָא פּוֹגֵם, לֹא רַק בְּנַפְשׁוֹ, אֵלָּא גַם בְּבְרִיַּאת הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁשְּׁנִינֵנוּ בַּמְשָׁנָה (אָבוֹת): "בְּעֶשְׂרֵה מְאֻמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם... וּמָה תִּלְמוּד לּוֹמַר, וְהֵלֵךְ בְּמֵאֻמַּר אֶחָד יְכוּל לְהִבְרָאוֹת. אֵלָּא, לְהַפְרֵעַ מִן הַרְשָׁעִים שֶׁ(בְּחֻטְאֵיהֶם) מְאֻבְדִּין אֶת הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בְּעֶשְׂרֵה מְאֻמְרוֹת". עַל-כֵּן, נִמְצָא, שֶׁכַּאֲשֶׁר הָאָדָם עוֹבֵר עֲבִירָה, פּוֹגֵם הוּא בְּשֵׁתֵי הָאוֹתִיּוֹת – ב' ו-ה' – שֶׁבָּהֶן נִבְרָא הָעוֹלָם.

וְהִנֵּה, הַ"אֹר הַחַיִּים" הַקְּדוֹשׁ אוֹמֵר, שֶׁבְּשַׁעַת הַחֻטָּא יוֹרֵד הָאָדָם מִמְדְּרַגַּת "אָדָם" לְמְדְרַגַּת "בְּהֵמָה" עַל-כֵּן יִבִּיא כְּפִרָּה בְּהֵמָה, כְּדִי לְכַפֵּר עַל מֶה שֶׁחֻטָּא בְּהִיּוֹתוֹ בְּבְחִינַת "בְּהֵמָה".

וְלָכֵן כַּאֲשֶׁר נִתְבַּוְּנָן בְּהַבְדֵּל בֵּין הַתּוֹאֵר "אָדָם" לְתּוֹאֵר "בְּהֵמָה", רּוֹאִים אָנּוּ שֶׁבַּמְלָה "בְּהֵמָה", שְׁתֵּי הָאוֹתִיּוֹת הַאֲחֵרוֹנוֹת, "מָה", עוֹלוֹת לְגַמְטְרִיָּה "אָדָם" (=45). וְזֹאת, כְּדִי לְרְמוּז לְכַךְ, שֶׁעַל-יְדֵי הַחֻטָּא פּוֹגֵם הָאָדָם בְּתּוֹאֵר "אָדָם". וַיֵּשׁ לּוֹמַר, כִּי גַם שְׁתֵּי הָאוֹתִיּוֹת הַרְּאשׁוֹנוֹת שֶׁל הַמְּלָה "בְּהֵמָה" – ב' ו-ה' – רּוֹמְזוֹת שֶׁעַל-יְדֵי הַעֲבִירָה, פּוֹגֵם הָאָדָם גַם בְּבְרִיַּאת הָעוֹלָם, שֶׁנִּבְרָא כְּאִמּוֹר בְּשֵׁתֵי אוֹתִיּוֹת, ב' ו-ה'.

וְזֶהוּ שְׁכָתוּב בְּסִיּוּם הַפְּרָשָׁה (וַיִּקְרָא ה', כו'): "וְכַפֵּר עָלָיו הַכֹּהֵן לְפָנֵי ה' וְנִסְלַח לוֹ עַל אַחַת מְכַל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה לְאַשְׁמָה בָּה". הִנֵּה, כָּאֵן רְמַז הַקֶּב"ה, כִּי תְּכַלִּית הַבָּאֵת קֶרֶבֶן הַבְּהֵמָה הִיא "לְאַשְׁמָה בַּה" – לְכַפֵּר עַל מֶה שֶׁחֻטָּא וְאֲשֶׁם "בַּה" – בְּאוֹתִיּוֹת ב' ו-ה', שֶׁבָּהֶן נִבְרָא הָעוֹלָם. מְכַל זֶה נִמְצָא, שֶׁעַל-יְדֵי הַקֶּרְבַּת הַבְּהֵמָה מִתְקַן הָאָדָם אֶת עֲצוּמוֹ, שֶׁעַל-כֵּן רּוֹמְזוֹת הָאוֹתִיּוֹת "מָה" שֶׁל בְּהֵמָה, שֶׁהֵן גַּמְטְרִיָּה "אָדָם". וְכֵן מִתְקַן הָאָדָם אֶת מֶה שֶׁפָּגַם בְּבְרִיַּאת הָעוֹלָם, שֶׁעַל-כֵּן רּוֹמְזוֹת הָאוֹתִיּוֹת "בַּה" שֶׁל בְּהֵמָה.

כְּדִרְכָּהּ שֶׁל תּוֹרָה, הִבָּה נִתְבַּוְּנָן בְּמָה שֶׁכָּתַב הַ"יִּלְקוּט אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל" לְהַרְהֵ"ק מְאֻפְטָא זִיע"א (וַיִּקְרָא), שֶׁכַּאֲשֶׁר סִים אֶת הַקְּרִיאָה בַּפְּרָשַׁת "וַיִּקְרָא", הַמְּסַתֵּימַת כִּידוּעַ "לְאַשְׁמָה בַּה" – הִנֵּה, כְּדִי לֹא לְסִים אֶת הַפְּרָשָׁה בְּדַבַּר רַע, הִיָּה מוֹסִיף וְאוֹמֵר: "לְאַשְׁמָה בַּה" – רַאשֵׁי תִיבוֹת "לְאֵל אֲשֶׁר שָׁבַת מְכַל הַמַּעֲשִׂים. בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי" (מתוך תפילת שחרית של שבת). וּמְצִינֵנוּ רְמַז עַל-כֵּן גַם בְּדַבְרֵי הַ"תְּפָאֶרֶת שְׁלֵמָה": "מְכַל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה לְאַשְׁמָה בַּה" – רַאשֵׁי תִיבוֹת "לְאֵל אֲשֶׁר שָׁבַת מְכַל הַמַּעֲשִׂים. בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי". כִּי כֵּן אָמְרוּ חז"ל (שַׁבָּת קי"ח): 'כֹּל הַשּׁוֹמֵר שַׁבָּת כְּהַלְכָתוֹ – מוֹחֲלִין לוֹ (עַל) כֹּל עֲוֹנוֹתָיו'. וְהַשַּׁבָּת הִיא כְּפִרָּה כְּמוֹ הַקּוֹרְבָנוֹת. לְכַךְ גְּרַמְזוּ בְּסוּף פְּרֻשַׁת הַקּוֹרְבָנוֹת (עֲנִין הַשַּׁבָּת), כִּי עֲכָשִׁיו (בְּזִמְן הַחֲרָב) שְׂאִין לָנוּ קוֹרְבָנוֹת, הַשַּׁבָּת תְּכַפֵּר עָלֵינוּ".

וְנִרְאֶה לְבָאָר עֲנִין זֶה בֵּיתֵר שְׂאֵת עַל-פִּי מָה שֶׁגִּלָּה לָנוּ הַ"אֹר הַחַיִּים" הַקְּדוֹשׁ חִידוּשׁ גְּדוֹל בְּמִצּוֹת הַשַּׁבָּת, וְאָמַר: צְרִיכִים אָנּוּ לְדַעַת, שֶׁבְּשַׁעַת בְּרִיַּאת הָעוֹלָם, בָּרָא ה' יִתְבַּרְךָ כַּח וְחִיוֹת לְעוֹלָם, רַק לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה. וּבְרוּב חוֹכְמָתוֹ יִתְבַּרְךָ, בָּרָא יוֹם אֶחָד שֶׁהוּא יוֹם הַשַּׁבָּת, אֲשֶׁר בַּיּוֹם הַזֶּה חוֹזֵר ה' וּמְשַׁפֵּיעַ חַיּוֹת לְעוֹלָם כְּלוֹ לְעוֹד שְׁשֶׁה יָמִים. וּבְגַמְרַ שֵׁשֶׁת הַיָּמִים, בְּשַׁבָּת שְׁלֵאֲחַר מִכֵּן, מוֹשַׁפְעַת עוֹד חַיּוֹת לְשֵׁשֶׁת הַיָּמִים הַבָּאִים, וְחוֹזֵר חֲלִילָה עַד סוּף הַבְּרִיאָה. וְאֵלְמָלָא יוֹם הַשַּׁבָּת, הִיָּה הָעוֹלָם נִחְרַב בְּגַמְרַ שֵׁשֶׁת הַיָּמִים, וְחוֹזֵר לְתַהוּ וְבַהוּ.

וּמוֹסִיף וְאוֹמֵר הַ"אֹר הַחַיִּים" הַקְּדוֹשׁ: וְעוֹד צְרִיךְ לְדַעַת, שֶׁהַחַיּוֹת שֶׁנִּמְשַׁכְּת לְעוֹלָם לְעוֹד שְׁשֶׁה יָמִים, הִיא רַק

על-ידי ישראל, השומרים את השבת. ומיום שפרא הקב"ה את האדם, לא היה חסר העולם צדיק-יסוד-עולם, ששמר את השבת כהלכתה, ובזכותו המשיך העולם להתקיים (אדם הראשון, ואחריו בנו שת, ומתושלח, ונח ושמ, ואברהם אבינו וכו', ואפילו בעבדות מצרים שמרו ישראל את השבת).

ולכן יפה אמרו חז"ל: "כל המתפלל בערב שבת, ואומר 'ויכלו', מעלה עליו הכתוב כאילו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית". שכן, על-ידי שמירת השבת כדת וכדין, יש לאדם חלק בחיות המשופעת לעולם לעוד ששה ימים, על כן "מעלה עליו הכתוב כאילו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית".

מעשה מבואר היטב הרמז של ה"אוהב ישראל" וה"תפארת שלמה": "לאשמה בה" - ראשי תיבות "לא לאל אשר שבת מכל המעשים. ביום השביעי". שהרי, למדנו ששמירת השבת היא תיקון לחטא בדיוק כמו הקרבת הקורבנות. על-כן, כמו שהקרבת הבהמה מסוגלת לתקן את האותיות ב' ו-ה', שבהן נברא העולם, כך בכל שבת קדש, כאשר הבריאה מתחדשת לששה ימים נוספים, הנה יש בכח השבת לתקן את האותיות ב' ו-ה', שנפגמו על-ידי החטא. (ולכן "בה" הם ראשי התיבות "ביום השביעי"), כי ביום השביעי, בשבת קדש, יש את הכח לתקן את פגם האותיות ב' ו-ה', שבהן נברא העולם. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) לחדש ניסן

ה"בני יששכר" אומר, שבכל אחד מ-יב' (=12) חודשי השנה שולט מזל אחר. וזאת, על-פי הכוכבים המסודרים לפי אותו המזל: בחדש ניסן שולט מזל טלה, בחדש איר שולט מזל שור, בחדש סיון תאומים, וכן הלאה בכל יב' החודשים. והנה, אנו ישראל, מאמינים בני מאמינים, שכל מערכות המזלות והכוכבים והנהגת הטבע בטלים ומבוטלים לרצון הבורא יתברך שמו, והוא המחיה את כלם, ואין הם יכולים לפעול אפילו כמלוא הנימה ללא השגחתו הפרטית של הבורא. ולכן, אפילו אם המזל מורה חלילה על איזה דבר רע, למרות זאת, על-ידי אמונתנו ותפילותינו לבורא יתברך שמו, יכולים אנו לשנות את המזל לטובה. ועל-כך תקנו לנו אנשי כנסת הגדולה בתפילת ערבית: "משנה עתים ומחליף את הזמנים... כרצונו...".

והנה, כל עצם התהוות ישראל היתה רק על-ידי שינוי הטבע, כמו שאמרו חז"ל (שבת קנו'): "אמר אברהם לפני הקב"ה: רבונו של עולם, נסתכלתי באיצטגנות שלי (בחוכמת המזלות - רש"י), ואיני ראוי להוליד בן. אמר ליה (=לו) (הקב"ה): צא מהאיצטגנות שלך, שאין מזל לישראל".

נמצא מכאן, שלמרות שראה אברהם אבינו, עליו השלום, שלפי מערכת המזלות והטבע אין הוא יכול להוליד, אף-על-פי-כן גלה לו הקב"ה, שפיהודי, המאמין בה' ובתורתו, לא חלים עליו כללי הטבע - אלא הוא יכול להתעלות מעל המזלות ולהתגבר עליהם.

ומכאן רואים אנו, שעצם לידתו של יצחק, שממנו נמשכה שרשרת הזהב של כלל ישראל, היתה רק על-ידי שינוי הטבע והמזלות. ולמרות שהכוכבים הראו שאין אברהם יכול להוליד, הנה, אברהם אבינו, במעשיו ובתפילותיו לה', שנה את הטבע וילד את יצחק.

וכל זאת בא, כדי ללמדנו דעת ובינה, שעצם קיומנו הוא רק על-ידי שינוי דרך הטבע והמזלות, כפי שאומר הכתוב: "ואברהם בן מאת שנה בהולד לו את יצחק בנו. ותאמר שרה: צחק עשה לי אלהים כל השמע יצחק לי". שכן, על-ידי לידת יצחק שלא כדרך הטבע, עשה הקב"ה צחוק ממערכת הטבע והמזלות. וכך, כל השומע יצחק על אותו הדור, שהאמינו במזלות ובטבע. ומעתה תובן היטב גם מצות: "החדש הזה (=ניסן) לכם ראש חדשים" - שכן, צריך תמיד לזכור גם את החדש שבו יצאנו ממצרים. כי על-ידי כך שנזכור שיצאנו ממצרים בחדש ניסן, שמזלו טלה, בכור המזלות, שכל המזלות נכנעים תחתיו, נזכור תמיד ונשרש בקרבנו, שכמו שמזל טלה, בכור המזלות, שהיה האלוה של מצרים, נכנע ונשבר לה' יתברך בחדש ניסן, על אחת כמה וכמה שכל המזלות ומערכת הטבע נכנעים לבורא יתברך שמו, והוא אלקינו, ואפס זולתו.

על-פי האמור, יומתק להבין מה שאמרו חז"ל, שמצות הצדקה היא סגולה נפלאה לשנות את המזל לטובה, כפי שכתוב בגמרא (שבת קנו'), על מעשה נפלא שהיה לשמואל, שישב פעם עם גוי חכם וגדול וחווה בכוכבים בשם אבלט. והנה, חלפו על פניהם כמה אנשים בדרךם לאגם לקצוץ קנים. אמר אבלט לשמואל: האיש הזה, אחד מחבורת ההולכים, ילך ולא ישוב! שכן, יכיש אותו נחש וימות. אמר לו שמואל: אם בן ישראל הוא - ילך וישוב! בעודם יושבים שם, חזר אותו אדם, שעליו אמר אבלט שימות. קם אבלט, השליך את משאו של אותו האיש על הקרקע, ומצא בתוכו נחש חתוך לשניים. אמר לו שמואל לאיש: איזה מעשה טוב עשית? ספר לו האדם, שעשה באותו יום צדקה, יצא שמואל ודרש: "וצדקה תציל ממות".

וכן מספרת הגמרא על רבי עקיבא, שאמרו לו החוזים בכוכבים, שביום שבו תיכנס בתו לחדר כלולותיה, יכיש אותה נחש, ותמות. והיה רבי עקיבא מודאג מאד בשל כך. והנה, באותו היום שבו נכנסה בתו לחדר כלולותיה, נטלה היא את סיפת ראשה, ונעצה אותה בסדק שבקיר. ונכנסה הסיפה בעינו של הנחש, שהסתתר בתוך הקיר, והרגה אותו. בבקר, כשנטלה את אותה סיפה, נמשך ובה הנחש המת אחריה. אמר לה אביה, שהופתע לראותה חיה: מה מצוה עשית? אמרה לו: בערב בא עני, וקרא בפתח שרעב הוא, והיו עסוקים כלם בסעודה, ואף אחד לא שמע אותו. קמתי ולקחתי את מנת האכל שנתת לי ונתתיה לו. אמר לה אביה: מצוה עשית! יצא רבי עקיבא ודרש: "וצדקה תציל ממות". שבת שלום לכל בית ישראל!

נא לשמור על קדושת הגיליון!

פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ: וַיִּקְרָא

כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 17:11

עַרְשׁ"ק ה' אָדָר ב' תִּשְׁע"ד (7.3.14)

moshe45@bezeqint.net

צִיָּאת הַשַּׁבָּת: 18:20

הַפְּטָרָה: "עַם זֶה יִצְרָתִי" לַעֲלוֹי נִשְׁמוֹת: יִצְחָק שׁוֹשֵׁי בֶן סַעֲדָה ז"ל וְשִׁירָן בַּת שָׂרָה ז"ל ת.ג.צ.ב.ה

בְּנֵי צִיּוֹן

"עַם זֶה יִצְרָתִי לִי תִהְלָתִי יִסְפְּרוּ" (מתוך ההפטרה)

הרה"ק מהר"י קאפיל אומר, כי על-ידי המצות שאיש ישראל מקים נעשה יחוד בין הקב"ה לבין השכינה הקדושה, כמו שאנו אומרים לפני כל מצוה: "לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתה... ליחד שם י"ה ו"ה ביחודא שלימים". אלא, שיחוד זה הוא יחוד פרטי, השיך לאותה מצוה בלבד. אבל, על-ידי יחוד החתן והכלה נעשה יחוד כללי של הקב"ה עם השכינה הקדושה – הנקראים "חתן וכלה של מעלה" – דבר שפותח את כל צינורות השפע לעולם.

על-כן, אומר השל"ה הקדוש (שער האותיות דף עג), שצריך לכוון בשעת הקידושין של החתן והכלה שהטבעת, שהיא בצורת י', היא כנגד האות י' משם הוי"ה (י-ה-ו-ה). אצבע הפלה, שהיא כדמיון האות ו', כנגד ו' משם הוי"ה (י-ה-ו-ה), ושני העדים הם כנגד שתי אותיות ה"א משמו יתברך (י-ה-ו-ה). והנה, ממשיך שם הזוהר ואומר דבר נפלא: "וכד איהי טבעת ברישא דאצבעא אתעבידת ז". כלומר, לאחר שהחתן מניח את הטבעת על אצבע הפלה, שהיא כאמור בצורת ו', נעשה מאצבע הפלה דמיון האות ז'.

והנה, אם נוסיף את חמש אצבעות החתן וחמש אצבעות הפלה, נקבל את המלה "הזה". וזה מה שכתוב בתורה: "את בתי נתתי לאיש הזה". "הזה" גמטריה "טוב", לרמז על "מצא אשה – מצא טוב". ויפה לכוון בעת הקידושין בכונה זו.

ועין באגרות הרמ"ז, שכתב, שזהו מה שאנו אומרים בנוסח הקידושין, "הרי את מקודשת לי בטבעת זו". דהינו, על-ידי הנחת הטבעת על ראש אצבע הפלה, נעשתה מהאות ו' האות ז', שהיא צירוף של "זו", כפי שכתוב בתקוני הזוהר: "וכד איהי טבעת ברישא דאצבעא אתעבידת ז', בהווא זמנא צריך לברכא ליה בשבע ברכאן דירתא פלה" (= כאשר הטבעת על אצבע הפלה, שהיא כדמיון האות ו', נעשה מאצבע הפלה דמיון האות ז', ועל-כן עתה היא ראויה לשבע הברכות).

כדי להבין ענין זה ביתר שאת, נקדים להביא את דברי ה"קדושת לוי", על הכתוב (ישעיה מג', כא): "עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו". ומבאר ה"קדושת לוי", שהאות ו' רומזת על הקב"ה (האות ו' במילוי היא "ואו", בגמטריה "אחד" (=13), רומז על הקב"ה, שהוא אחד יחיד ומיוחד). ואילו, האות ז' רומזת לכנסת ישראל, שהיא כנגד המידה השביעית, מידת המלכות.

והנה, עיקר התענוג אצל הקב"ה הוא, כשהוא גוזר גזירה וישראל מבטלים אותה, כמו ששינינו בגמרא (פסחים קי"ט): "בא וראה, שלא כמידת הקדוש ברוך הוא מידת בשר ודם. (מידת) בשר ודם, (כאשר) מנצחין אותו (הוא) עצב. אבל, הקדוש ברוך הוא, (כאשר) נוצחין אותו (הוא) שמה, שנאמר: 'ויאמר (ה') להשמידם, לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו להשיב חמתו מהשחית'... ובשביל שמתה זו, ברא הקב"ה את העולם, כדי שישראל ינצחו אותו". והנה, כאשר הקב"ה גוזר גזירה, ואין ישראל יכולים חלילה לבטלה, אז הסדר הוא שה-ו', הרומזת לה' יתברך, היא לפני האות ז', הרומזת לכנסת ישראל.

אבל, כאשר גוברים כפיכול ישראל, ומבטלים את הגזירה של הקב"ה, אז הסדר הוא שהאות ז', הרומזת לכנסת ישראל היא לפני האות ו', הרומזת להקב"ה, וזה צירוף "זו".

וזהו שכתוב "עם זו יצרתי". דהינו, בשביל זה יצרתי את העולם, כדי שיזכו ישראל, עם השם, להיות בבחינת "זו". כלומר, שהקב"ה גוזר גזירה והצדיק מבטלה, וכן שהצדיק גוזר והקב"ה מקימה.

אולם צריכים אנו לדעת, שמה שישראל זוכים למדרגה זו של "צדיק גוזר והקב"ה מקים", הוא רק בזכות שהם מבטלים את עצמם, כדי לעשות את רצון הבורא יתברך. שאז, מידה כנגד מידה, הוא יתברך מבטל את גזירתו כדי לעשות את רצונם של ישראל. כמו שלמדנו במשנה (אבות ב', ד): "עשה רצונו כרצונה, כדי שיעשה רצונה".

כִּרְצוֹנוֹ. בִּטֵּל רְצוֹנָהּ מִפְּנֵי רְצוֹנוֹ, כְּדִי שִׁיבִטֵּל רְצוֹן אֲחֵרִים מִפְּנֵי רְצוֹנָהּ. וּפְרַשׁ רַבֵּנוּ עוֹבְדֵי מִבְּרִטְנוֹרָה: "אֵין זֶה, אֲלָא דְרַךְ כְּבוֹד כְּלָפֵי מַעְלָה... כְּדִי שִׁיבִטֵּל רְצוֹנוֹ מִפְּנֵי רְצוֹנָהּ... (כְּמוֹ) שְׁאֲמָרוּ (שֶׁבַת דָּף סג): 'כָּל הָעוֹשֶׂה מִצְוָה כְּתוּבָה, אֲפִילוֹ גָזַר דִּין שֶׁל שְׁבַעִים שָׁנָה מִתְבַּטֵּל מֵעֲלָיו".

וְהִנֵּה, כְּאֲמֹר, הַחֲתָן וְהַכֶּלֶה רּוֹמְזִים עַל הַקַּב"ה וְכִנְסֵת יִשְׂרָאֵל, שֶׁ"הַחֲתָן" הוּא הַקַּב"ה, וְ"הַכֶּלֶה" הִיא כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (יִשְׁעִיָּה סב, ה'): "וּמִשׁוֹשׁ חֲתָן עַל כֶּלֶה יִשִּׁישׁ עֲלֶיךָ אֱלֹהֶיךָ". עַל-כֵּן כָּל מַעֲשֵׂה חֲתָן וְכֶלֶה בְּעוֹלָם הַזֶּה, רּוֹמְזוֹ לִיִּחוּדִים שֶׁל מַעְלָה בֵּין הַקַּב"ה לְבֵין הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה(=הִיא כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל).

וּמַעֲתָה נִפְלָא לְהַבִּין מַה שֶׁהַבֵּאנוּ, שֶׁהַכֶּלֶה, שְׂרוּמֹזֹת לְכִנְסֵת יִשְׂרָאֵל, פּוֹשְׁטֵת לְפָנֵי הַחֲתָן אֲצַבַּע בְּצוּרַת ו'. וְזֹאת, כְּדִי לְרַמּוֹז שֶׁאֲצַל כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל הַעֵיָקָר הוּא לַעֲשׂוֹת אֶת רְצוֹן הַקַּב"ה, שֶׁכְּאֲמֹר נִרְמַז בְּאוֹת ו'. וְלִכֵּן מִקְדִּימָה הַכֶּלֶה, כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל, וּפּוֹשְׁטֵת אֲצַבַּע בְּצוּרַת ו', כְּדִי לְהוֹרוֹת שֶׁהִיא בְּבַחֲיִנַת בִּטְלָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ. אוֹלָם, עַל-יְדֵי שֶׁהַכֶּלֶה נִכְנַעַת לְפָנֵי הַחֲתָן/הַקַּב"ה, הִנֵּה, הוּא יִתְבָּרַךְ, מִיָּדָה כְּנִגְדַּ מִיָּדָה, נוֹתֵן אֶת הַטְּבַעַת עַל אֲצַבַּע הַכֶּלֶה, כְּדִי לַעֲשׂוֹת מֵהָאוֹת ו' (אוֹת) ז', עַל מְנַת לְרַמּוֹז, שֶׁהַעֵיָקָר אֲצַל הַקַּב"ה הוּא רְצוֹנָהּ שֶׁל הַכֶּלֶה/כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל, הַרְמוּזָה בְּאוֹת ז'. וְעַל-כֵּן הַכֶּלֶה רְאוּיָה לְשַׁבַּע(=ז') הַבְּרָכוֹת, לְקַבֵּל שְׁפַע רַב טוֹב מֵהַקַּב"ה/הַחֲתָן, שֶׁעוֹשֶׂה רְצוֹנָהּ שֶׁל כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל/הַכֶּלֶה, הַרְמוּזָה בְּאוֹת ז'.

וְזֶהוּ גַם הָעֲנָיִן, מְדוּעַ נַעֲשִׂית הָאוֹת ו' לְאוֹת ז' עַל-יְדֵי הַטְּבַעַת. שְׂכָן, עֲנָיִן הַטְּבַעַת רּוֹמְזוֹ לְמַלְךְ, שִׁישׁ לוֹ אֶת הַכֶּחַ לְגִזּוֹר גְּזִירוֹת, כְּמוֹ שְׁכָתוּב בְּמַגִּילַת אֶסְתֵּר (ח, ח'): "וְאַתֶּם כָּתְבוּ עַל הַיְהוּדִים כְּטוֹב בְּעֵינֵיכֶם בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ וְחַתְמוּ בְּטְבַעַת הַמֶּלֶךְ, כִּי כָתַב אֲשֶׁר נִכְתַּב בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ וְנִחְתּוּם בְּטְבַעַת הַמֶּלֶךְ אֵין לְהַשִּׁיב".

וְהִנֵּה, מִתְחִילָה נִמְצָאת הַטְּבַעַת אֲצַל הַחֲתָן/הַקַּב"ה, שֶׁבִּידוֹ כַח הַגְּזִירָה, וְאֵין מִי שִׁיבִטְלָה. אֲבָל, לְאַחַר שֶׁהַכֶּלֶה/כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל פּוֹשְׁטֵת אֲצַבַּע, בְּצוּרַת ו', כְּדִי לְרַמּוֹז בְּכַף, שֶׁעֵיָקָר רְצוֹנָהּ הוּא לַעֲשׂוֹת אֶת רְצוֹן הַקַּב"ה (הַרְמוּזוֹ בְּאוֹת ו') – אֲזִי הַחֲתָן מוֹסֵר אֶת הַטְּבַעַת לְכֶלֶה, כְּדִי לְרַמּוֹז שֶׁעָתָה יֵשׁ אֶת הַכֶּחַ בְּיַד כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת בְּבַחֲיִנַת "צְדִיק גּוֹזֵר, וְהַקַּב"ה מְקִיָּם". וְלִכֵּן, דּוֹקָא עַל-יְדֵי מִסִּירַת הַטְּבַעַת עַל אֲצַבַּע הַכֶּלֶה נִהְפָּכַת הָאוֹת ו' לְאוֹת ז' – כְּדִי לְהוֹרוֹת שֶׁהַקַּב"ה עוֹשֶׂה אֶת רְצוֹן כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל.

וְזֶהוּ שְׂאוֹמֵר הַחֲתָן לְכֶלֶה: "הֲרִי אֶת מְקוּדְשֵׁת לִי בְּטְבַעַת זֹאת" – כִּינּוֹן שֶׁעַל-יְדֵי הַטְּבַעַת שֶׁהַקַּב"ה מוֹסֵר לְכְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה מֵהָאוֹת ו', ז', שֶׁהוּא צִירוֹף "זו" (בְּבַחֲיִנַת "עִם זֹאת יִצְרַתִּי") – לְרַמּוֹז שִׁישׁ בְּכַח כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל כְּדִי לְבִטֵּל אֶת גְּזִירַת הַקַּב"ה, כְּדַבְּרֵי הַ"קְּדוּשָׁת לּוֹי", "כְּדַת מִשָּׁה וַיִּשְׂרָאֵל" – כְּדַת(=כְּמוֹ) שֶׁהִיא לְמִשָּׁה רַבֵּנוּ עִם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַקַּב"ה גָּזַר עַל יִשְׂרָאֵל כֶּלֶיָה חֲלִילָה, אוֹלָם מִשָּׁה בִטֵּל אֶת הַגְּזִירָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים קו, כג): "וַיֹּאמֶר (ה') לְהַשְׁמִידֶם, לוֹלִי מִשָּׁה בַחֲרִירוֹ עָמַד בְּפָרְץ לְפָנָיו לְהַשִּׁיב חַמְתּוֹ מֵהַשְּׁחִית". (עַל פִּי "אוֹרֵה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִיִדְמָן)

"וְהַשְּׁלִיךְ... וְשַׁפַּע אֹתוֹ" (וַיִּקְרָא א' טז-יז)

פַּעַם אַחַת בָּא צוֹרֵף יְהוּדִי אֶל הַגָּאוֹן הַמְּקוּבֵּל רַבִּי אֶהֱרָן הַכֹּהֵן אֲזוּג, בְּבִכּוּיֹת רְמוֹת וְקוֹלֵנִיּוֹת, וְסִפֵּר כִּי הַגּוֹי, בְּעַל הַחֲנוּת הַסְּמוּכָה לְשִׁלּוֹ, גָּנַב מִמֶּנּוּ אֶת כָּל סְחוּרְתּוֹ, כֶּסֶף וְזָהָב, דְּרָךְ דָּלֵת מְשׁוֹתֶפֶת בֵּינֵיהֶם, שֶׁהִיָּתָה סְתוּמָה בְּמִשְׁךְ שָׁנִים. הָעֶרְבִי פָרַץ בְּלִילָה חוֹר בְּלִיתִי נִרְאָה בְּדָלֵת, נִכְנַס לְחֲנוּת וְלָקַח אֶת כָּל הַסְּחוּרָה. כָּל הַרְאִיוֹת שֶׁנִּסְּהָ הַיְהוּדִי לְהִבִּיא כְּנִגְדַּ שְׂכָנוֹ הֲרַע הוֹכַחְשׁוּ עַל-יְדֵי הַגּוֹי מִכָּל וְכָל.

לְבִסוּף גְּאוֹת אוֹתוֹ גּוֹי לָלַכְתָּ עִם הַיְהוּדִי אֶל הָרֵב. שֵׁם הַיְהוּדִי טָעַן בְּבִכּוּיֹת, שֶׁנִּשְׁדָּד עַל-יְדֵי אוֹתוֹ הַגּוֹי. וְאֵילוֹ הַגּוֹי הַחַל זוֹעֵק "חֲמָס", עַל עֲצָם הָעוֹבְדָה שֶׁנִּחְשַׁד הוּא בְּגִנְיָבָה, וּמִבְּקַשׁ לְתַבּוּעַ אֶת הַיְהוּדִי עַל הוֹצָאת דִּיבָה.

הָרֵב, רַבִּי אֶהֱרָן הַכֹּהֵן, שׁוֹחַח בְּנַעֲיִמוֹת עִם הַגּוֹי, וּבְקַשׁ מִמֶּנּוּ לְהַחְזִיר אֶת הַגְּנִיבָה, אֲךָ הָעֶרְבִי הִקְשָׁה אֶת עוֹרְפוֹ, וְלֹא שָׁמַע לְדַבְּרֵי הָרֵב. הַצְּדִיק נִסָּה שׁוֹב וְשׁוֹב, אֲךָ לֹא הוֹעִיל. וְאִזּוֹ לְפָתַע הַגְּבִיָּה הָרֵב אֶת קוּלוֹ, וְאָמַר לְעֶרְבִי: "אִם לֹא תִשִּׁיב עוֹד הַיּוֹם אֶת הַסְּחוּרָה, הֲרִי שְׂבִיתְךָ וְנִכְסֶיךָ יַעֲלוּ בְּאֵשׁ". לְאַחַר מִכֵּן יֵצְאוּ שְׁנֵי הַצְּדִידִים מִלְּפָנֵי הָרֵב, וְשָׁבוּ לְבִתְיָהֶם. בְּשַׁעַת לִילָה מְאוּחָרַת שָׁמְעוּ כָּל הַשְּׂכָנִים זַעֲקוֹת אֵימָה מִבֵּית אוֹתוֹ גּוֹי עֶרְבִי, "הַצִּילוּ! הַצִּילוּ!", וְרָאוּ כָּלֶם אֶת בֵּיתוֹ שֶׁל הַגּוֹי, שֶׁהַחַל לְבַעוֹר. הַגּוֹי, שֶׁהִבִּין הֵיטֵב בְּשָׁל מַה הַגִּיעָה אֵלָיו הֲרַעָה הַזֹּאת, מַהֵר כָּל עוֹד נִשְׁמָתוֹ בְּקִרְבּוֹ אֶל בֵּית הָרֵב, וְנָתַן לוֹ אֶת כָּל הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב הַגָּנוּב, כְּדִי שִׁיעֲבִיר אוֹתָם לְשִׁכְנוֹ הַצּוֹרֵף. וְהִנֵּה, בְּדַרְכּוֹ חֲזָרָה, מְרֹב הַבְּהֵלָה שֶׁאֲחֻזָּה בּוֹ, דָּהַר אוֹתוֹ גּוֹי בְּמַהֲרָיוֹת עַל גְּמִלוֹ, וּבְאַחַד הַסִּיבּוּבִים עָף מִן הַגְּמִל לְמַרְחָק רַב, וּמַת לְאַחַר זְמַן קָצֵר, כְּשֶׁכָּל גּוֹפּוֹ מְרוּסָק וְזָב דָּם. כֵּן יֵאבְדוּ כָּל אוֹיְבֶיךָ ה'.

שְׁבַת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן לַה' מִן הַבְּהֵמָה..."

עַל הַפְּתוּב, "אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן לַה' מִן הַבְּהֵמָה", שׁוֹאֲלִים חו"ל, מְדוּעַ בָּחַר הַקַּב"ה לְהַזְכִּיר בְּהַקְרִיבַת הַקָּרְבָן דוֹקָא אֶת הַתּוֹאֵר "אָדָם"? שֶׁהָרִי, לְכַאוּרָה, הִיָּה אֶפְשָׁר לִזְמַר, "אִישׁ כִּי יִקְרִיב מִכֶּם", או "חֹטֵא כִּי יִקְרִיב מִכֶּם". תְּחִלָּה, נִקְדָּים לְהַבִּיא מָה שְׁשׂוּאֵל "אֹר הַחַיִּים" הַקְדוּשׁ (פְּרִשְׁת שְׁמִינִי), אִיךְ יִתְכַּן שֶׁהַקַּב"ה הַסְּכִים לְכַפֵּר לְחֹטֵא עַל-יְדֵי הַבָּאָת בְּהֵמָה לְקָרְבָן, וְלֹא דָרַשׁ (הַקַּב"ה) שֶׁהָאָדָם יִקְרִיב אֶת עֲצָמוֹ בְּפוּעֵל מְמַשׁ עַל מָה שֶׁחָטָא? אֲלָא, מִבְּאֵר "אֹר הַחַיִּים" הַקְדוּשׁ וְאוֹמֵר, שֶׁמֵּאַחַר וּבְשַׁעַת הַחֲטָא יֵרַד הָאָדָם מִמְּדֻרְגַת "אָדָם" לְמִדְרַגַת "בְּהֵמָה", עַל-כֵּן יִבִּיא כְּפָרָה בְּהֵמָה, כְּדִי לְכַפֵּר עַל מָה שֶׁחָטָא בְּהִיּוֹתוֹ בְּבַחֲיַנַת "בְּהֵמָה".

וּכְפִי לְשׁוֹנוֹ הַקְדוּשָׁה שֶׁל "אֹר הַחַיִּים" הַקְדוּשׁ: "וְנִרְאָה כִּי טַעַם נִכּוֹן יֵשׁ בְּדַבְרֵךְ, עַל-פִּי הַמְשַׁפֵּט, כִּי כִּשְׁהָאָדָם חֹטֵא, אִין בְּחִינַתוֹ בְּחִינַת "אָדָם", עַל דְּרָךְ אוֹמְרָם ז"ל (וּזְהִי"ק ח"א קכ"א): 'אִין אָדָם עוֹבֵר עֲבִירָה, אֲלָא אִם כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת'. וְנַעֲשֶׂה (הָאָדָם בְּחִינַת) "בְּהֵמָה". וּבִיּוֹם שֶׁחֲזָר בְּתִשְׁבּוּבָה... עֲלָה מִמְּדֻרְגַת "בְּהֵמָה" לְמִדְרַגַת "אָדָם". (אִם כֵּן), הָאִם רָאוּי הוּא, לְהַמִּית אָדָם זֶה תַּחַת "בְּהֵמָה"? לְזֶה (=לְכֹן) יִבִּיא (בְּהֵמָה שֶׁהִיא) דוּגְמַת (=בְּחִינַת) הַחֹטֵא שֶׁהוּא בְּהֵמָה, וַיִּשְׁתַּתֵּף עִמָּה בְּצַעַר (וַיִּתְכַּפֵּר לוֹ)... וְהוּא מָה שֶׁאִמַר הַפְּתוּב (תְּהִלִּים לו', ז'): "אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה'".

כְּלוֹמַר, אוֹמֵר "אֹר הַחַיִּים" הַקְדוּשׁ, כִּי מָה שֶׁצִּוָּה הַקַּב"ה לְאָדָם, לְהַבִּיא קָרְבָן בְּהֵמָה לְכַפֵּרְתוֹ, הוּא לְכַאוּרָה דָּבָר הַמְּנוּגָד חֲלִילָה לְמִשְׁפָּט וְלְצַדִּיק. שְׁכֵן, אִיךְ אָדָם חֹטֵא וּמִבִּיא בְּמִקוֹמוֹ בְּהֵמָה לְכַפֵּרְתוֹ? הָרִי הִיָּה עֲלָיו לְהַקְרִיב אֶת עֲצָמוֹ עַל מָה שֶׁחָטָא!

אֲלָא, צָרִיךְ לְדַעַת, שֶׁמִּשְׁפָּטֵי ה' הֵם מִשְׁפָּטֵי צַדִּיק וְאִמַת, כְּפִי שֶׁאוֹמֵר דוֹד הַמֶּלֶךְ: "צַדִּיקְתָּךְ כְּהַרְרִי אֶל מִשְׁפָּטֶיךָ תְּהוּם רַבָּה אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה'". דְּהֵינּוּ, "צַדִּיקְתָּךְ כְּהַרְרִי אֶל מִשְׁפָּטֶיךָ תְּהוּם רַבָּה", וְכַל-כֵּף לְמָה? כִּי "אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה'". דְּהֵינּוּ, הַקַּב"ה מוֹשִׁיעַ/מְצִיל אֶת הָאָדָם שֶׁיִּבִּיא קָרְבָן בְּהֵמָה וְלֹא אֶת עֲצָמוֹ, מִשׁוּם שֶׁיֵּשׁ כָּאֵן שִׁילוּב שֶׁל "אָדָם וּבְהֵמָה". שְׁכֵן, בְּשַׁעַת הַחֲטָא הִיָּה הָאָדָם בְּבַחֲיַנַת "בְּהֵמָה". וְעַתָּה, כִּשְׁהוּא מִתְחַרֵּט עַל חֲטָאָיו וְשׁוֹב בְּתִשְׁבּוּבָה, הָרִי הוּא עֲלָה לְבַחֲיַנַת "אָדָם", וְאִיךְ יִקְרִיב אֶת עֲצָמוֹ לְכַפֵּרָה עַל מָה שֶׁחָטָא אֶז כִּשְׁהִיָּה בְּבַחֲיַנַת "בְּהֵמָה"? אֲלָא יִבִּיא בְּהֵמָה, כְּקָרְבָן כְּפָרָה, תַּחַת שֶׁהִיָּה בְּבַחֲיַנַת "בְּהֵמָה" כְּאֶשֶׁר חָטָא.

וְהֵנָּה, עַל הַפְּתוּב בְּבִרְיַת הָאָדָם (בְּרַאשִׁית ב', ז'): "וַיִּפַח (ה') בְּאַפְיוֹ (שֶׁל הָאָדָם) נְשִׁמַת חַיִּים", פְּרָשׁוֹ חו"ל: "מֵאֵן דְּנִפַח – מֵתוֹכּוֹ הוּא דְנִפַח" (=מָה שֶׁנִּפַח הַקַּב"ה בְּאָדָם נְשִׁמַת חַיִּים – מֵתוֹכּוֹ הוּא נִפַח). וּמִכָּאֵן, אוֹמְרִים חו"ל, אָנוּ לְמִדָּים כִּי נְשִׁמַתוֹ שֶׁל הָאָדָם הִיא חֵלֶק אֶלּוֹךְ מִמְּעַל – כְּלוֹמַר, הַקַּב"ה הֶאֱצִיל (=נָתַן חֵלֶק מִעֲצָמוֹ) נִיצוּץ אֶלְקִי, וְנִפַח אוֹתוֹ בְּתוֹךְ גּוּף הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (דְּבָרִים ל"ב, ט'): "כִּי חֵלֶק ה' (הֵם) עִמּוֹ".

וּמוֹסִיף וְאוֹמֵר הַרְה"ק רַבִּי יִשְׂרָאֵל מְרוֹזִין זִיע"א, בְּסִפְרוֹ "עִירִין קְדִישִׁין", שֶׁהַנְּשִׁמָּה בְּגוּף אִישׁ יִשְׂרָאֵל הִיא זֶה שֶׁמְקַנָּה לוֹ אֶת הַתּוֹאֵר "אָדָם". וְעַל-כֵּף רוֹמֵז הַשֵּׁם "אָדָם" (=45), שֶׁהוּא בְּגִימְטְרִיָּה "מֵה" (=45), כְּמִסְפָּר שֵׁם ה' יִתְבָּרַךְ "יְהוָה" בְּמִלּוּאוֹ (=יִזְדַּח וְאוֹ הָא"). וְזֹאת, כְּדִי לְרְמוֹז שֶׁ"אָדָם" הוּא הַנְּשִׁמָּה, אוֹתָהּ נִפַח ה' יִתְבָּרַךְ בְּגוּפוֹ. וּמוֹסִיף וְאוֹמֵר הַרְה"ק רַבִּי יִשְׂרָאֵל מְרוֹזִין: בְּשַׁעַת הַחֲטָא, מִסְתַּלְקֶת לָהּ הַנְּשִׁמָּה, וְאֶז נִקְרָא הַגּוּף בְּשֵׁם "בֶּשֶׂר וָדָם" – כִּי נִשְׁאָר בּוֹ רַק הַגּוּף וְהַחֲמֵר.

וְזֵהוּ מָה שֶׁאִמְרוּ חו"ל (תְּהִלָּה ד'): "אִיזְהוּ שׁוֹטָה? זֶה הַמְּאָבֵד כָּל מָה שֶׁנּוֹתְנִים לוֹ". כְּלוֹמַר, הַשׁוֹטָה, בְּמַעֲשָׂיו הַרְעִים, מְאָבֵד אֶת "מֵה" (=45) – אֶת צֵלֶם הָאֱלֹהִים, אֶת ה"אָדָם" (=45) שָׁבוּ – הִיא הַנְּשִׁמָּה הַקְדוּשָׁה, שֶׁהִיא הַסִּיוֹעַ מִלְּמַעְלָה, שֶׁמִּסְתַּלְקֶת לָהּ כְּאֶשֶׁר הָאָדָם חֹטָא.

(וְהֵנָּה, כְּאֶשֶׁר נִתְּבוּנָן בְּהַבְּדֵל בֵּין הַתּוֹאֵר "אָדָם" לְתוֹאֵר "בְּהֵמָה", רוֹאִים אָנוּ שֶׁבְּמִלָּה "בְּהֵמָה", שְׁתֵּי הָאוֹתִיּוֹת הַאֲחֵרוֹנוֹת, "מֵה", עוֹלוֹת לְגִמְטְרִיָּה "אָדָם" (=45). וְזֹאת, כְּדִי לְרְמוֹז לְכָף, שֶׁעַל-יְדֵי הַחֲטָא פּוֹגֵם הָאָדָם בְּתוֹאֵר "אָדָם").

ויש להוסיף כאן פרפרת נאה על-פי מה שכתב החיד"א זצ"ל, בספרו "דבש לפי", שראה בספר כתב יד ישן, שחכם אחד היה לו ספר הזהר, ומחמת דוחקו מכר אותו. והנה, כאשר ישן בלילה, חלם שמצערים אותו מן השמים, וקוראים לו **בהמה**. מיד קם בבקר בצער, והלך לתלמיד חכם אחד שיפתור לו את חלומו. אמר לו אותו תלמיד: "דע לך, שמן השמים הוכיחו אותך על שמכרת והוצאת את ספר הזהר הקדוש מביתך. ולכן קראו לך **"בהמה"**, שזה ראשי תיבות (דברים כו, יג): **"בערתי הקדש מן הבית"**. שכן, בערת/הוצאת את הקדש (=את הזהר הקדוש) מן הבית. וכאשר שמע כך אותו חכם, מיד הלך וקנה את הזהר בחזרה, והכניסו לביתו.

מטעם זה, אומר החיד"א, נקרא החוטא **"בהמה"**. שכן, על-ידי החטא מסתלקת כאמור הנשמה הקדושה שבו, ונכנס הסטרא אחרא. ולכן ראוי הוא להקרא **"בהמה"**, ראשי תיבות **"בערתי הקדש מן הבית"**. שכן, על-ידי מעשיו הרעים הוא מבער/מסלק את הקדש (=את הנשמה) מן "הבית", הוא הגוף, שמשמש בית לנשמה.

כדרך של תורה, הבה נתבונן במה שכתב ה"ילקוט אוהב ישראל" להרה"ק מאפטא זי"ע א ("ויקרא"), שכאשר סים את הקריאה בפרשת "ויקרא", המסתימת כידוע "לאשמה בה" – הנה, כדי לא לסיים את הפרשה בדבר רע, היה מוסיף ואמר: "לאשמה בה" – ראשי תיבות **"לא אל אשר שבת מכל המעשים"**. ביום השביעי" (מתוך תפילת שחרית של שבת). ומצינו רמז על-כך גם בדברי ה"תפארת שלמה": **"מכל אשר יעשה לאשמה בה" – ראשי תיבות 'לא אל אשר שבת מכל המעשים'**. כי כן אמרו חז"ל (שבת קיח): **"כל השומר שבת כהלכתו – מוחלין לו (על) כל עונותיו"**. והשבת היא כפרה כמו הקורבנות. לכך גרמו בסוף פרשת הקורבנות (ענין השבת), כי עכשיו (בזמן החרבן) שאין לנו קורבנות, השבת תכפר עלינו, אמון!

"אדם כי יקריב מכם קרבן לה'"

להלן סיפור מופלא על בחור ישיבה, בעל מידות תרומיות (=תכונות אופי נעלות) ויראת שמים מופלאה, שמעשי החסד שלו ושקידתו בתורה הקדושה היו ממש מדהימים. אולם, לבחור זה הייתה צלקת גדולה בפניו שבלטה לעיני כל. כאשר הגיע הבחור לגיל השידוכים, פנה לשידוכים, פנה לשידוכים כדי למצוא את בת זוגתו האמיתית, כדי להקים עמה בית כשר ונאמן בישראל. אולם, כאשר יצא לפגישות, אמנם הקסים את הנערות במידותיו ובתכונותיו הנזפות, אך הצלקת שבפניו מנעה מהנערות את המשך הפגישות עמו.

לאחר מספר פעמים רב, שיצא עם נערות שונות, ושכלן הסתימו במפח נפש גדול, מפאת הצלקת שעל פניו. פנה הוא אל ביתו של הרב חיים קניבסקי שליט"א בבני ברק, וגולל באוזניו בצער את מסכת חייו, וגם בקש ממנו ברכה לזיווג כשר והגון. הביט בו הרב, ואמר לו: **"בפגישה הבאה שתהיה לך עם בת ישראל, תספר לה כבר בתחילת הפגישה על הצלקת שבפניך, ואיך קבלת צלקת זאת"**.

אותו בחור היה נדהם והמום: **"לספר לו על הצלקת? הרי דוקא כאשר אתחיל לשוחח איתה על הצלקת בטרם שתכירני עלולה היא להפסיק את הפגישה מיד!"** אך הרב קניבסקי עמד על-כך ואמר לו: **"זה רצונו של הקב"ה"**. לא חלף זמן רב, ולאותו בחור הוצעה בת ישראל כשרה מבית טוב, כאשר הפגישה נקבעת לשבוע הקרוב. בבוא הזמן הגיע בחור הישיבה אל הפגישה, התישב, ולאחר אמירת "שלוש" והיפרות קצרה, פנה אל הבחורה, ואמר לה: **"לפני שנתחיל לדבר, ברצוני לספר לך על הצלקת הגדולה שאת רואה בפני, ותסלחי לי שאני פותח בך, אך כך צוה עלי הרב הגאון הרב חיים קניבסקי שליט"א"**. הבחורה הופתעה מאד מדבריו, אך הקשיבה לסיפורו: **"היה זה לפני שנים רבות, כשהלכתי ברחובות ירושלים בשעת לילה מאוחרת."**

פתאום שמעתי זעקות שבר מאחת הסמטאות. רצתי מהר, לבדוק מה מתרחש שם. והנה אני רואה בת ישראל רצה, כשאחריה רודף נער ערבי, שמבקש להתעלל בה. מיד רדפתי אחר הערבי, הצלחתי להפיל אותו ארצה, ולמנוע ממנו לבצע את זממו. אך הנער הערבי לא ותר בקלות, כאשר ראה שה"טרף" חמק מידו, חמתו בערה בו, והוא שלף חפץ חד והצליח להשחית את פני. מיד לאחר מכן נעלם בסמטאות החשוכות של העיר. אותה בת ישראל הצליחה לברוח מהמקום בפתח גדול ובבכי רב. ואני מהרתי ופניתי לבית החולים לקבל טיפול דחוף על החתך בפני, אולם לצערי הרב, לאחר הטיפול ותפירת החתך. הודיעו לי הרופאים, שצלקת תישאר בפני כל ימי חיי...".

לפתע חש הבחור שעינייה של הבחורה דומעות והיא התחילה לבכות. **"מה קרה שאל בחשך, מדוע את בוכה?"** בלב נרגש ובדמעות ובקול חנוק אמרה לו הבחורה: **"אני הייתי אותה ולדה שהערבי רדף אחרי בסמטאות ירושלים, פחדתי וצעקתי. לא ידעתי מאין יבוא עזרי, ואז פתאום הגיע בחור ישיבה, כמו מלאך מן השמים, והושיע אותי. כל חיי רציתי לדעת מי היה אותו בחור שהציל אותי, ולהודות לו. ועתה, אני רואה את השגחתו המופלאה של ה' יתברך, ששלח אותך להיפגש עמי. אעשה הכל למענך... והלואי שאזכה להיות אשתך לעתיד" – אמרה, ופרצה בבכי מרגש...**

גם מידענו בחור הישיבה לא נשאר אדיש, ודמעות חמות זלגו מעיניו, וההלם אחז בו. כעת הבין את גדל קדושתו של הרב חיים קניבסקי שליט"א, שהורה לספר בתחילת הפגישה על הצלקת שבפניו. (וכמוכן הסוף הוא טוב, כיון שבחדש אדר א' תשע"א קבעו הזוג המאושר את מועד חתונתם, ובשמחה ובאהבה רבה להקב"ה, באו בבית הנישואין. מזל טוב!).

נא לשמור על קדושת הגיליון!

שבת שלום לכל בית ישראל!

פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ: וַיִּקְרָא

כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 17:11

עֲרֵשׁ"ק ה' אָדָר ב' תִּשְׁע"ד (7.3.14) moshe45@bezeqint.net

צִיאַת הַשַּׁבָּת: 18:20

הַפְּטָרָה: "עַם זֶה יִצְרָתִי" לעילוי נשמות: יצחק שושי בן סעדה ז"ל ושירן בת שרה ז"ל ת.ג.צ.ב.ה

בְּנֵי צִיּוֹן

"וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֵלָיו מֵאֵהָל מוֹעֵד" (א' א')

יְדוּעַ וּמְפוֹרָסִם מָה שְּׁבֵאָר "בַּעַל הַטּוֹרִים" (רַבְּנֵי יַעֲקֹב בֶּן אֶשֶׁר), שֶׁהָאוֹת אֱלֹהִים שֶׁל "וַיִּקְרָא" הִיא זַעֲרָא, בִּיּוֹן שְׁמִשָּׁה רְצָה לְכַתּוֹב "וַיִּקְרָא", כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר עַל בְּלָעַם הַרְשָׁע (במדבר כג, ד): "וַיִּקְרָא אֱלֹהִים אֶל בְּלָעַם" – כְּאִילוּ הַקַּב"ה נִרְאָה לְמֹשֶׁה בְּמִקְרָה. אוֹלָם הַקַּב"ה אָמַר לְמֹשֶׁה לְכַתּוֹב וּלְהוֹסִיף אֶת הָאוֹת א', כְּדֵי שְׁתִּקְבַּל הַמְלָה "וַיִּקְרָא", אֲךָ מִשּׁוּם מִידַת הָעֲנוּהָ וְהַצְּנִיעוּת שֶׁהִיְתָה בְּמֹשֶׁה, כָּתַב מֹשֶׁה אֱלֹהִים זַעֲרָא (וַיִּקְרָא).

אוֹמֵר עַל-כֵּךְ הִרָה"ק רַבִּי פִּינְחָס מְקוֹרִיץ זי"ע: בְּאוֹת אֱלֹהִים הַזַּעֲרָא שֶׁל וַיִּקְרָא יֵשׁ רְמִז לְמִנְהַג יִשְׂרָאֵל לְהַתְחִיל אֶת הַלִּמּוּד עִם הַיְלָדִים הַקְּטָנִים, דּוֹקָא מִחֻמְשׁ "וַיִּקְרָא", שְׁפָן אֱלֹהִים הוּא לְשׁוֹן אֵילֹנָה וְלִימוּד, ו"זַעֲרָא" פִּירוּשׁוֹ קָטָן, כְּלוּמָר: לְלַמֵּד קְטָנִים – אֶת הַתִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן.

וַצְרִיכִים אָנוּ לְהִבִּין, מָהוּ הַקְּשֵׁר בֵּין מִצְוַת לִימוּד הַתּוֹרָה לְיְלָדִים, לְבֵין הַמְקַרָא – "וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה...מֵאֵהָל מוֹעֵד לְאָמֵר?"

נִקְדִּים לְהִבִּיא אֶת הַכְּתוּב בְּפִרְשַׁת "תְּרוּמָה": "...וְנוֹעַדְתִּי לָךְ שֵׁם וַדְּבַרְתִּי אֶתְךָ מֵעַל הַכַּפָּרֶת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרָבִים (=מִלְאָכִים) אֲשֶׁר עַל אַרְוֹן הָעֵדֻת". וּפְרַשׁ רַש"י: "כְּרָבִים – דְּמוֹת פְּרָצוּף תִּינוּק לָהֶם" (כְּלוּמָר, פְּנִיָהם שֶׁל הַכְּרוּבִים הֵיוּ דוֹמִים לְפָנִים שֶׁל תִּינוּק).

וַצְרִיכִים אָנוּ לְהִבִּין, מִדּוּעַ צִוָּה הַקַּב"ה לַעֲשׂוֹת כְּרוּבִים עַל אַרְוֹן הָעֵדוּת, שֵׁישׁ לָהֶם דְּמוֹת תִּינוּק, וְכֵן מָה הָעֲנִין שְׁדִיבּוּרוֹ שֶׁל הַקַּב"ה יוֹצֵא דּוֹקָא מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרוּבִים?

אוֹמֵר עַל-כֵּךְ מֶרֶן מַהֲרִי"ד זי"ע: צְרִיף לְדַעַת שֵׁישׁ כָּאֵן רְמִז גְּדוּל עַל חִינּוּף הַבְּנִים שֶׁהוּא יְסוּד הַיְסוּדוֹת בְּקִיוּם הַנִּצְחִי שֶׁל כָּלל יִשְׂרָאֵל, שְׁפָן הָאָרוֹן וְבוֹ שְׁנֵי לוּחֹת הַבְּרִית הוּא שָׂרֵשׁ כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה.

אֲבָל עֵיקַר הַתּוֹרָה הוּא כְּשֶׁלְאַרְוֹן הַבְּרִית צְמוּדִים הַכְּרָבִים, שֶׁהֵם הַתִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, שְׁמַחְנֻכִים אוֹתָם לְתוֹרָה. לְכֵן קוֹל הַקַּב"ה יוֹצֵא דּוֹקָא מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרָבִים – כְּדֵי לְרְמוֹז לָנוּ שְׁעֵיקַר הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה הוּא בְּזִכּוֹת לִימוּד הַתּוֹרָה שֶׁל תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן.

וּמַעַתָּה יִתְבָּאֵר הֵיטֵב הַקְּשֵׁר בֵּין אֱלֹהִים זַעֲרָא שֶׁל "וַיִּקְרָא" לְבֵין לִימוּד הַתּוֹרָה לְיְלָדִים הַקְּטָנִים, שְׁפָן רַש"י מְפָרֵשׁ עַל הַפְּסוּק, "וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה...מֵאֵהָל מוֹעֵד לְאָמֵר": "...יְכוֹל (לְהִיּוֹת) (שְׁקָרָא ה' אֶל מֹשֶׁה) מִכָּל הַבֵּית?...תְּלַמּוּד לּוֹמֵר: מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרָבִים". מְבוֹאֵר מִכָּאֵן כִּי הַקַּב"ה קָרָא לְמֹשֶׁה מֵאֵהָל מוֹעֵד, דּוֹקָא מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרָבִים, כְּדֵי לְרְמוֹז שְׁעֵיקַר הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה הוּא בְּזִכּוֹת לִימוּד הַתּוֹרָה שֶׁל הַתִּינוּקוֹת (=הַיְלָדִים הַקְּטָנִים). וּמִכָּאֵן הוּא מְנַהֵג יִשְׂרָאֵל, לְהַתְחִיל לְלַמֵּד אֶת הַיְלָדִים הַקְּטָנִים דּוֹקָא מִחֻמְשׁ "וַיִּקְרָא".

וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף בְּעֲנֵן הַ-אֱלֹהִים הַזַּעֲרָא שֶׁל "וַיִּקְרָא" מָה שְׁאָמַר הָאֲדָמוֹר מֶרֶן מַהֲרִי"ד זי"ע, שְׁעֵיקַר הַגִּילוֹי שְׁזָכָה מֹשֶׁה רַבְּנֵי הוּא כְּאֲשֶׁר בְּקֶשׁ מִהַקַּב"ה (שְׁמוֹת לֵג, יח): "הֲרֵאֲנִי נָא אֶת כְּבֹדְךָ", וְהַשִּׁיב לוֹ הַקַּב"ה: "וְרֵאִיתָ אֶת אַחֲרֵי, וּפְנֵי לֹא יִרְאוּ", וְדַרְשׁוּ חו"ל (בְּרִכוֹת ז): "מִלְּמַד (הַכְּתוּב), שֶׁהֲרָאָה הַקַּב"ה לְמֹשֶׁה קֶשֶׁר שֶׁל תְּפִילִין".

וְהִנֵּה, אוֹמֵר הָאֲדָמוֹר מֶרֶן מַהֲרִי"ד זי"ע, מֵאַחַר וְהַ-אֱלֹהִים שֶׁל "וַיִּקְרָא" הִיא זַעֲרָא, הָרִי כְּאִילוּ כְּתוּב "וַיִּקְרָא", אֲשֶׁר רוֹמֵז עַל תְּפִילִין שֶׁל רֵאשׁ, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב בְּמַגִּילַת אֶסְתֵר (ח, טו): "לְיְהוּדִים הִיְתָה אוֹרָה וְשִׁמְחָה וְשִׁשׁוֹן וַיִּקְרָא", וּפְרַשׁוּ חו"ל בְּגִמְרָא (מַגִּלָּה טו): "וַיִּקְרָא – אֵלוּ תְּפִילִין...רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגְּדוֹל אוֹמֵר: אֵלוּ תְּפִילִין שְׁבִרָאשׁ". כְּלוּמָר, בְּזִכּוֹת מִידַת הָעֲנוּהָ וְהַצְּנִיעוּת שֶׁל מֹשֶׁה שְׁכַתּוּב אֱלֹהִים זַעֲרָא (וַיִּקְרָא), זָכָה הוּא לְ"וַיִּקְרָא" שְׁרוּמֵז עַל קֶשֶׁר הַתְּפִילִין שֶׁהֲרָאָה לוֹ הַקַּב"ה. (עַל פִּי "אוֹרָה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן לְה'" (א' ב')

עַל הַטַּעַם לְמִצְוַת הַקְּרָבָנוֹת מְפָרֵשׁת הַתּוֹרָה וְאוֹמְרָת (במדבר כח, ב'): "אֶת קָרְבְּנֵי לְחָמֵי לְאִשֵּׁי רִיחַ נִיחֻחֵי, תִּשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי בְּמוֹעֵדוֹ". וְאָנוּ תְּמַהִים וְשׁוֹאֲלִים: הָאֵם יִתְכַּן לְפָרֵשׁ פְּסוּק זֶה בְּפִשְׁטוֹת – שֶׁהַקְּרָבָנוֹת הֵם כְּבִיכּוֹל

לחם-ה', כמו שכתוב: "קרְבַנִי לחמי"?

ודאי שלא יעלה על הדעת לומר כן, שהרי אומר נעים ומירות ישראל, דוד המלך (תהילים נ, יב-יג): "אומר הקב"ה) אם ארעב לא אמר לך, כי לי תבל ומלאה. האוכל בשר אבירים, ודם עתודים אשתה?" ודאי הוא אפוא, שאין הקב"ה זקוק חלילה לקרבנו של האדם!

וכבר התגעגעו כל המפרשים, כדי לבאר את הטעם הנסתר של מצות הקרבת הקרבנות לה' יתברך, וכל-כך למה? הרי יש לנו מצות שאין אנו יודעים את טעמן הנסתר, ומקבלים אנו אותן כחקה, כחק, כמו מצות פרה אדומה, שעליה נאמר: "גזירה היא מלפני, ואין לך רשות להרהר אחריה". ואם כן, על מה התאמצו כל-כך חז"ל למצוא טעם למצות הקרבת הקרבנות לה' יתברך?

אלא, כמו שאמרנו - בעצם הקרבת קרבנות לה', בלי לדעת את מטרתם ותכליתם, יש חלילה מקום לטעות, כאילו מצפה הקב"ה שכביכול "ישביעוהו" באותם הקרבנות. ולכן אומר הקב"ה (תהילים נ, ח-יב): "לא על זבחיך אוכיחך... לא אקח מביתך פר... כי לי כל חיתו-יער... כי לי תבל ומלאה".

הקב"ה אומר לאדם: "לא על זבחיך אוכיחך" - אל תחשוב כי למען הנאת הקרבן שלך שאתה מקריב לפני, אני מוכיח אותך. עדיף לי שלא תחטא ושלא תביא קרבן. שהרי, אפילו אם הייתי נהנה מקרבנותיך, אזי: "לא אקח מביתך פר... כי לי כל חיתו-יער... כי לי תבל ומלאה" - שהרי הכל בתבל שלי הוא, וגם כל חית היער. אם כן, בשביל מה אני צריך את קרבנותיך...?

והנה, הטעם היותר מפורסם של הקרבת הקרבן הוא מה שכתב הרמב"ן, והסכימו עמו רבנו בחיי ורוב הראשונים, וזה תוכן דבריו הקדושים: "בעבור (=בגלל) שמעשי (=חטאי) האדם נגמרים במחשבה, בדיבור ובמעשה - לכן צוה ה' יתברך שהאדם יביא קרבן, ויסמוך ידיו עליו (כנגד המעשה), ויתודה על חטאו (כנגד הדיבור), וישרוף את הקרב והפליזות של הקרבן, שהם כלי המחשבה והתאוה, וכן את הכרעים, שהם כנגד ידיו ורגליו, ויזרוק את דם הקרבן על המזבח כנגד דם נפשו שלו - וכל זאת כדי שיחשוב האדם כי חטא לאלקיו בגופו ובנפשו, וראוי לו שישפך דמו שלו וישרף גופו שלו, אלמלא חסדי הבורא יתברך, שלקח ממנו תמורה, וכפר הקרבן בעדו".

ומכאן מבואר לנו, כי תכלית הקרבנות היא, שיתבונן האדם החוטא בעיניו, ויראה כי מה שעושים לקרבן היה באמת ראוי להיעשות לו - לשפוך את דמו ולשרוף את גופו - ועל-ידי המחשבה הטובה, הקב"ה מצרפה למעשה - ונחשב לו כאילו הקריב ממש את נפשו שלו לה'.

וזהו כונת הפסוק: "אדם כי יקריב מכם קרבן לה'" - שראוי להקריב קרבן לה' "מכם" - מעצמכם ממש. ומוסיף ה"בן איש חי", שגרמו הדבר גם בראשי התיבות של המלה "מכם" - "מידה כנגד מידה", שכן צריך האדם לחשוב שכל מה שעושים לקרבן, היה ראוי שיעשה לו, מידה כנגד מידה, כי כנגד מה שחטא לה' באמצעות נפשו, הנמצאת בדם, כך ישפך דמו של הקרבן. וכנגד מה שפגמו איבריו - ישרפו איברי הקרבן, העולה על המזבח. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "והתודה אשר חטא"

מסופר על האחים הקדושים רבי אלימלך מליזנסק ורבי זושא מאניפולי, שהיה להם אח שהיה בעל בית-מזיגה באחד הכפרים. מאחר והאחים הקדושים ידעו שאחיהם אינו אדם פשוט, קמו ונסעו אליו, כדי לתהות על קנקנו. כשהגיעו אליו, ראו שאיכרים רבים נכנסים לבית המזיגה שלו, ולכלם מזג אחיהם יין שרף. אולם, לדבר אחד נתנו האחים את דעתם: מידי פעם היה אחיהם שולף פנקס מכיסו, ופותב בו דבר-מה. כשהגיע הלילה נסגר בית המזיגה, והאחים הלכו להם לישון באחד מחדרי ביתו של אחיהם. והנה, פתאום החלו לשמוע שאחיהם קורא דבר-מה, ופורץ בבכי אדיר, ושוב קורא ושוב מתיפח בבכי, ומידי פעם הצטרפו קולות של הכאה לבכי של אחיהם. לא יכלו האחים להבליג, נכנסו לחדרו של האח, ושאלו אותו בתמהון: מדוע אתה מכה את עצמך ומתיפח?

השיב להם האח לתומו: כך אני נוהג בכל לילה ולילה. במשך היום, כאשר נדמה לי שחטאתי או הרהרתי הרהור של עבירה, אני רושם זאת בפנקס, ובהגיע הלילה אני מלקה את עצמי ובוכה, ואינני שוכב לישון עד שאני חוזר בתשובה שלימה על כל חטאי. ופיצד אתה יודע שתשובתך התקבלה? - בקשו האחים לדעת. כשרואה אני שהכתוב בפנקס נחקק - השיב האח בתמימותו - אז אני מבין כי גם בשמים מחקו את חטאי...

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ: וַיִּקְרָא

כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 17:11

עֲרַשׁ"ק ה' אדר ב' תשע"ד (7.3.14) moshe45@bezeqint.net

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 18:20

הַפְּטָרָה: "עַם זֶה יִצְרָתִי" לעילוי נשמות: יצחק שושי בן סעדה ז"ל ושירן בת שרה ז"ל ת.ג.צ.ב.ה

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה" (א' א')

לְדַבְּרֵי רַבְּנוּ יַעֲקֹב בֶּן אֶשֶׁר, "בְּעַל הַטּוֹרִים", לֹא רָצָה מֹשֶׁה רַבְּנוּ לְכַתּוֹב, אֲלָא – "וַיִּקְרָ" (מְלִשׁוֹן מִקְרָה), כְּדָרֵךְ שֶׁנֶּאֱמָר לְבַלְעָם – כְּאִילוּ לֹא נִרְאָה אֵלָיו ה' – אֲלָא בְּמִקְרָה. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְהוֹסִיף גַּם אֶל"ף וּלְכַתּוֹב "וַיִּקְרָא", וּמֹשֶׁה כְּתָבָה (אֶת הַאֵל"ף) קִטְנָה – "וַיִּקְרָא".

עַל-פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, בְּאֵרוֹ הַמְּפָרְשִׁים אֶת הַנֶּאֱמָר בְּמִדְרָשׁ: מִנֵּין זָכָה מֹשֶׁה לְקַרְנֵי הַהוֹד? כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שְׁמוֹת לַד', לַה'): "כִּי קָרַן עוֹר פְּנֵי מֹשֶׁה" – אֲלָא שֶׁנִּשְׁתַּיֵּר לוֹ (לְמֹשֶׁה, לְאַחַר שִׁסִּים לְכַתּוֹב אֶת הַתּוֹרָה) מְעַט דִּיו בְּקוֹלְמוֹסוֹ וְהַעֲבִירוֹ (=הַקַּב"ה) עַל רֵאשׁוֹ(=מִצְחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה) וּמִזֶּה זָכָה מֹשֶׁה רַבְּנוּ לְקַרְנֵי הַהוֹד.

לְכַאוּרָה מִתְעוֹרְרָת כַּאֲן קוֹשִׁיָה: כְּלוּם יִתְכַן שְׁנַתֵּן הַקַּב"ה לְמֹשֶׁה רַבְּנוּ יוֹתֵר דִּיו מִמָּה שְׁצָרִיךְ בְּכַדֵּי לְכַתּוֹב אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה עַד תּוֹמָה?

אֲלָא הַפְּרוּשׁ הוּא, שֶׁמִּגְדֵּל עֲנֻתָנוֹתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, לֹא הִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָל הַדִּיו, שֶׁהָרִי כְּתָב הוּא א' זְעִירָה. וְכֵךְ נִשְׁאָר לוֹ מְעַט דִּיו – וּמִזֶּה זָכָה מֹשֶׁה רַבְּנוּ לְקַרְנֵי הַהוֹד, כְּאֶשֶׁר הַעֲבִיר הַקַּב"ה אֶת מְעַט הַדִּיו עַל רֵאשׁוֹ שֶׁל מֹשֶׁה.

"אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן לַה' מִן הַבְּהֵמָה מִן הַבְּקָר..."

עַל הַכְּתוּב, "אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן לַה' מִן הַבְּהֵמָה מִן הַבְּקָר", שׁוֹאֲלִים חו"ל, מִדּוּעַ בָּחַר הַקַּב"ה לְהוֹזִכִּיר בְּהַקְרַבַת הַקָּרְבָן דוֹקָא אֶת הַתּוֹאָר "אָדָם"? שֶׁהָרִי, לְכַאוּרָה, הִיָּה אֶפְשָׁר לֹאמַר, "אִישׁ כִּי יִקְרִיב מִכֶּם", או "חוֹטֵא כִּי יִקְרִיב מִכֶּם". אֲלָא, אוֹמֵר "כֶּסֶף הַרְחֻמִּים", צְרִיכִים אָנוּ לְדַעַת, שְׁמִידַת הָעֲנֻנָה הִיא הַמִּידָה הַחֲשׁוּבָה בְּיוֹתֵר מִכָּל הַמִּידוֹת, וְחֲשׁוּבָה הִיא אֶפִּילוּ יוֹתֵר מִן הַקּוֹרְבָנוֹת. כְּמוֹ שֶׁמִּצִּינוּ בְּמִדְרָשׁ, שֶׁמֹּשֶׁה רַבְּנוּ שָׁאֵל אֶת הַקַּב"ה: רִיבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הִנֵּה בְּזִמָּן שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ קָיָם, וְיִשְׂרָאֵל מִקְרִיבִים לְפָנֶיךָ קוֹרְבָנוֹת, יֵשׁ לָהֶם תְּקוּמָה(=קִיוּם). אֲבָל, בְּזִמָּן שָׁאִין בֵּית מִקְדָּשׁ, וְאִין קוֹרְבָנוֹת – בְּאִיזוֹ זְכוּת תִּהְיֶה לְיִשְׂרָאֵל תְּקוּמָה?

אָמַר לוֹ הַקַּב"ה, לְמֹשֶׁה: "אָדָם כִּי יִקְרִיב". דְּהִינּוּ, מִי שֵׁישׁ לוֹ שְׁפָלוּת-רוּחַ וְעֲנֻנָה וְהוּא בְּבַחֲיַנַת "קָרְבָן", טוֹב הוּא יוֹתֵר מִהַקְרַבַת הַקָּרְבָן עֲצָמוֹ, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב: "וְבַחֲי אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁבְּרָה לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבּוֹה". וְכִמוֹ שֶׁהַקּוֹרְבָנוֹת מִכְּפָרִים – כֵּךְ גַּם הָעֲנֻנָה וְהַלֵּב הַנִּשְׁבֵּר מִכְּפָרִים עַל הָאָדָם.

כְּמוֹ שְׁמוּבָא בְּמִדְרָשׁ (יִלְקוּט שְׁמַעוֹנֵי תְהִלִּים נֹא, רַמְזוֹ תִשְׁס"ו): "וְבַחֲי אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁבְּרָה". אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לׁוֹי: כְּמָה גְדוּלִים נְמִיכֵי-רוּחַ(=הָעֲנֻנִים). שְׁ(כֵן), בְּזִמָּן שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ קָיָם, אָדָם מְבִיא עוֹלָה – שְׂכָר עוֹלָה בִּידוֹ. (מְבִיא) מִנְחָה – שְׂכָר מִנְחָה בִּידוֹ. אֲבָל, מִי שֶׁדַּעַתוֹ שְׁפָלָה – מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאִילוּ הַקָּרִיב כָּל הַקּוֹרְבָנוֹת, שֶׁנֶּאֱמָר: 'וְבַחֲי אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁבְּרָה'. וְלֹא עוֹד, אֲלָא שָׁאִין תְּפִילָתוֹ נִמְאָסַת, שֶׁנֶּאֱמָר: 'לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבּוֹה'."

וְזֶהוּ שֶׁנֶּאֱמָר: "אָדָם" – רֵאשִׁי תִיבוֹת אֲבָרָהֶם דָּוִד מֹשֶׁה – שֶׁהֵם מְסַמְלִים אֶת הָעֲנֻנָה הָאֲמִיתִית. (כְּמוֹ שֶׁמִּצִּינוּ בְּגִמְרָא בְּמַסְכַּת חוּלִין (פֶּט', ע"ב): "אָמַר לָהֶם, הַקַּב"ה לְיִשְׂרָאֵל: חוֹשֵׁק אֲנִי בְכֶם, שֶׁאֶפִּילוּ בְשַׁעָה שָׁאִין מִשְׁפִּיעַ לְכֶם גְּדוּלָה, אַתֶּם מִמְעַטִּין עֲצָמְכֶם לְפָנַי. נִתְתִּי גְדוּלָה לְאֲבָרָהֶם, וְאָמַר לְפָנַי: 'וְאֲנִכִּי עֶפְרָ וְאֶפְרָ'. (נִתְתִּי גְדוּלָה) לְמֹשֶׁה וְלֵאֲהֲרֹן, (וְ)אֶמְרוּ: 'וְנַחֲנוּ מָה', (נִתְתִּי גְדוּלָה) לְדָוִד (וְ)אֶמְרוּ: 'וְאֲנִכִּי תוֹלַעַת וְלֹא אִיש'."

וְצָרִיךְ לְדַעַת, אוֹמֵר "כֶּסֶף הַרְחֻמִּים", שֶׁאִם יֵשׁ עֲנֻנָה אֲמִיתִית לְאָדָם, אִזּוֹ מִתְקַיֵּם בּוֹ "אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם". "מִכֶּם" – רֵאשִׁי תִיבוֹת מִיכָאֵל כֵּהֵן מִקְרִיב אֶת נִשְׁמָתוֹ שֶׁל הָאָדָם (בְּזִמָּן פְּטִירָתוֹ), כְּמוֹ קָרְבָן עַל הַמְזַבַּח שֶׁל מַעֲלָה. וְלָכֵן עוֹשִׂים לְמַת תְּכָרִיכִים דוֹקָא מִפְּשֵׁתָן. שְׁכֵן, "קָרְבָן" בְּאוֹתִיוֹת מְלֵא הֵם קו"ף רִי"ש בִּי"ת נו"ן – סוֹפֵי תִיבוֹת "פְּשֵׁתָן". וְזֹאת, כְּדִי לְרְמוֹז לָנוּ, שֶׁאָדָם שֶׁהִיָּה עָנּוּ וְשָׁפַל בְּחַיּוֹ, הִנֵּה, בְּשַׁעַת פְּטִירָתוֹ (אַחֲרֵי מֵאָה וְעֶשְׂרִים), יִזְכָּה לְהִיּוֹת קָרְבָן רֵיחַ נִיחוּחַ לַה', בְּמִזְבַּח שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מַעֲלָה.

הצדיק רבי נחום מצ’רנוביל מפרש פסוק זה על-פי תורת רבותיו, הבעש”ט והמגיד ממזריץ: ישנן שלש תאוות קשות בחיי האדם, שכדי להיאבק בהן, הוא חייב לרתום את כל כוחותיו הנפשיים. ואלו הן: **תאוות הנשים, תאוות האכילה ותאוות הממון.**

ועל כל השלש האלה מרמז הכתוב שלפנינו – ”ושחט אתו על ירך המזבח צפנה”: ”ושחט אתו” – אם מבקש אדם להגיע למדרגה של שחיטת **היצר הרע**, עליו להכניע בקרבו את שלש **התאוות** הבאות: (א) ”על ירך” – זו **תאוות נשים**. (ב) ”המזבח” – זו **תאוות האכילה** (השלחן בזמן הזה דומה למזבח) (ג) ”צפונה” – זו **תאוות הממון**, ככתוב באיוב: ”מצפון זהב יאתה” (=יבוא), וכן אמרו חז”ל: ”הרוצה שיעשיר – יצפין” (=יתפלל לצד צפון).

”נפש כי תחטא” (ה’ יז’)

לאחר מות האדם אומר הקב”ה לנפש: למה חטאת? למה עברת על המצוות? והנפש אומרת לפניו: ריבוננו של עולם, האם אני זאת שחטאתי לפניך? הגוף הוא שחטא ועבר על המצוות! אומר הקב”ה לגוף: למה חטאת לפני? אומר הגוף להקב”ה: אני חטאתי לפניך? הרי מי מנהיג את הגוף? הנפש! והיא שחטאה לפניך. והראיה – מיום שיצאה ממני הנשמה, הלא מושלך אני לפניך כחרס (= חסר יכולת). מה עושה הקב”ה? (=כיצד הוא דן את האדם לאחר מותו?) מחזיר את הנשמה לגוף בקבר, ודן את שניהם כאחד!

משל למה הדבר דומה? למלך, שהיה לו פרדס, והיו בו פרות נאים, והושיב בו שני שומרים – אחד חגר (=ללא רגלים) ואחד סומא (=עור). אמר להם להיזהר בפרות, והלך. אמר החגר לסומא: רואה אני פרות נאים. ענה לו הסומא: הבה ונאכל. אמר לו החגר: וכי אני יכול ללקת? ענה לו הסומא: וכי אני רואה?

מה עשו? רכב החגר על גבי הסומא, נטלו את הפרות ואכלו. לימים בא המלך, ואמר להם: היכן הפרות? אמר לו הסומא: וכי אני רואה? ואילו החגר ענה לו: וכי יכול אני ללקת? המלך שהיה פקח – מה עשה? – הרכיב את החגר על גבי הסומא, ודן אותם כאחד. (ילקוט שמעוני ויקרא ד’)

”ולא אתי קראת יעקב, כי יגעת בי ישראל” (מתוך ההפטרה)

שני סוחרים יושבים להם בקרון רכבת, ולרגלי כל אחד מהם מונחת המזוזה שלו. האחד, סוחר בתכשיטי זהב, ואמתחתו מכילה תכשיטים יקרים עד למאד. והשני, סוחר בגרוטאות ברזל, ומזודתו מלאה בהם. כיון שהגיעו לתחנה, עצרה הרכבת מנסיעתה, קפצו עליהם הסבלים כדי לקחת איש מזודתו מבעליו, אל האכסניה שבה כל אחד מהם מתאכסן. **יושב** לו ר’ יחיאל, סוחר התכשיטים, בחדרו במלון, וממתין בקצר-רוח לבוא הסבל, שהרי מזודתו יקרה לו עד למאד! והנה נשמעה נקישה בדלת. באנחת רוחה נגש ר’ יחיאל ופתח את הדלת. לפניו ניצב סבל נושא מזוזה, אך מה נורא מראהו! פלגי זיעה נוטפים מפניו, וכל גופו שוחח תחת מסעו. נבעת ר’ יחיאל ממקומו. ”מה קרה לך?” שאל בבעתה ר’ יחיאל את הסבל. הסבל שלא יכול היה להוציא הגה מפיו, הניע את ראשו כלפי משאו, כאומר: ”המזוזה כבדה מאד”.

כיון שראהו כך ר’ יחיאל, התחיל זועק: - ”זו לא מזודתי! הצילו! נגנבו כל תכשיטי!” והחל מילל בקול קורע לבבות. שמוט הסבל את המזוזה ושאל בתדהמה: ”מאין תדע שזו אינה מזודתך, והרי טרם פתחת אותה? - לא” - זעק ר’ יחיאל בכאב - ”זו אינה מזודתי. המזוזה שלי הכילה יהלומים בלבד, והיא קלה מאד. אם רואה אני שהתנגעת בנשיאתה, סימן שזו אינה מזודתי!”

הנמשל הוא עבודת ה’ יתברך. מי שעושה כל מעשיו **לשם שמים**, בלי מחשבות זרות, בלי פניות – עבודתו קלה ונעימה היא, ועל **תורה ומצוות** הם בעיניו כנשיאת **כתר זהב**. היש מי שמתנגע ומצטער בנשיאת **כתר זהב** על ראשו?! אך מי שאין עבודתו כך, **ומתנגע ורוטן** הוא בכל עבודת ה’, וחורק שיניים במאמץ לשאת על **תורה ומצוות**, עליו אומר הנביא בתוכחתו (ישעיה מג’ כב’): ”ולא אתי קראת יעקב”, אין זו עבודת ה’ יתברך, (זו לא ”סחורתו” של ה’), ומדוע? - **”כי יגעת בי ישראל!”**

”והתודה אשר חטא”

מסופר על האחים הקדושים רבי אלימלך מליזנסק ורבי זושא מאניפולי, שהיה להם אה שהיה בעל בית-מזיגה באחד הכפרים. מאחר והאחים הקדושים ידעו שאחיהם אינו אדם פשוט, קמו ונסעו אליו, כדי לתהות על קנקנו. כשהגיעו אליו, ראו שאיפריים רבים נכנסים לבית המזיגה שלו, ולכלם מזג אחיהם יין שרף. אולם, לדבר אחד נתנו האחים את דעתם: מידי פעם היה אחיהם שולף פנקס מכיסו, וכותב בו דבר-מה. כשהגיע הלילה נסגר בית המזיגה, והאחים הלכו להם לישון באחד מחדרי ביתו של אחיהם. והנה, פתאום החלו לשמוע שאחיהם קורא דבר-מה, ופורץ בבכי אדיר, ושוב קורא ושוב מתנפח בבכי, ומידי פעם הצטרפו קולות של הפאה לבכי של אחיהם. לא יכלו האחים להבליג, נכנסו לחדרו של האח, ושאלו אותו בתמהון: מדוע אתה מכה את עצמך ומתייחס? השיב להם האח לתומו: כך אני נוהג בכל לילה ולילה. במשך היום, כאשר נדמה לי שחטאתי או הרהרתי הרהור של עבירה, אני רושם זאת בפנקס, ובהגיע הלילה אני מלקה את עצמי ובוכה, ואינני שוכב לישון עד שאני חוזר בתשובה שלימה על כל חטאי. וכיצד אתה יודע שתשובתך התקבלה? - בקשו האחים לדעת. כשרואה אני שהכתוב בפנקס נמחק - השיב האח בתמימותו - אז אני מבין כי גם בשמים מחקו את חטאי...

נא לשמור על קדושת הגיליון!

שבת שלום לכל בית ישראל!